

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

สังคมไทยถือได้ว่าเป็นสังคมชาวพุทธมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติในอดีตสังคมไทยได้อาศัยคำสอน วิถีทางวัฒนธรรม หรือประเพณีที่เนื่องด้วยพระพุทธศาสนาในการหล่อหลอม และพัฒนาจิตใจให้เป็นคนดีรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในสมัยปัจจุบันผลจากการรับเอาอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาทำให้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นก็เปลี่ยนไปจนก่อให้เกิดปัญหาและภาวะวิกฤติศรัทธาในพระพุทธศาสนาอันสืบเนื่องมาจากการประทุติยอ่อนหย่อนของพระสงฆ์และการไร้การศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของคนในสังคม (พระธรรมปิฎก, 2543, หน้า 15-16)

ในสภาพของสังคมปัจจุบัน ชาวพุทธควรให้ความสนใจกับการศึกษาหลักพระพุทธศาสนาให้มากขึ้นโดยควรที่จะต้องหันมาศึกษาและนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติ ไม่ควรนำศาสนาไปแขวนไว้กับบุคคลหรือกระแสสังคม เพราะเมื่อทำเช่นนั้นชาวพุทธก็จะมีหลักเกณฑ์ในการคิดที่ถูกต้อง (พระธรรมปิฎก, 2543, หน้า 15-16) ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางจิตใจให้สูงขึ้นจนสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมได้ เพราะพัฒนาการทางศีลธรรมนั้นถือเป็นการบรรลุขั้นสุดยอดของความเป็นมนุษย์ เนื่องจากการสร้างความสูงส่งทางด้านจิตใจให้มีความรับผิดชอบ ความรู้ผิดรู้ชอบ มีความสำนึกในเรื่องเกี่ยวกับความถูกต้อง ความยุติธรรม และมีความสำนึกบาปบุญคุณโทษตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเอง (นพมาศธีรเวคิน, 2534) ความเจริญของเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สังคมชนบทจะปรับตัวเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท สังคมเมืองจะกลายเป็นสังคมที่มีความซับซ้อนวุ่นวายในการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2535, หน้า 1-2)

ปัญหาของเยาวชนไทยในสภาวะปัจจุบัน นับว่าเป็นปัญหาที่หนักใจแก่ทุกฝ่ายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก พฤติกรรมที่แสดงออกทางกายและทางวาจา อันไม่เหมาะสมกับวัย ตัวอย่างเช่น ปัญหาเยาวชนติดพนันฟุตบอล เล่นเกมส์พนันต่างๆ ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ไม่เสียดายเงิน เล่นเกมส์คอมพิวเตอร์อย่างหมกมุ่น และชอบเกมส์ที่มีความรุนแรง การเข้าสนทนาทางอินเทอร์เน็ตหาคู่เสนอตัวให้คู่นอน การมั่วเรื่องเพศ เทียวเรค ชอบเที่ยวกลางคืน ใช้เงินฟุ่มเฟือยเกินตัว นักศึกษาอยู่กินกันทั้งๆ ที่ยังขอเงินจากผู้ปกครอง เมื่อท้องก็ทำแท้งหรือเอาลูกไปทิ้ง ไม่เชื่อฟังพ่อแม่แต่เชื่อฟัง

นักร้อง ดาราบางคนที่เป็นแบบอย่างในทางเสียหาย การติดเพื่อนและเสพยาเสพติด เมาสูรา และ ขับรถเร็วเกินอัตราในท้องถนน ไม่ชอบเรียนหนังสือ ไม่รับผิดชอบการเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นแทบทุกวัน (เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ, 2547, หน้า 3)

การ์ตูน เป็นคำทับศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า Cartoon Check (1993) อธิบายว่า การ์ตูนคือภาพวาดภาพที่บอกเรื่องราว การ์ตูนอาจให้ความบันเทิง สอน หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์หรือเรื่องทั่วไป ซึ่งการ์ตูนส่วนใหญ่ประกอบด้วยคำและรูปภาพ แต่บางทีก็ใช้ภาพวาดบอกเรื่องราวเพียงอย่างเดียว และ สังเกต นาคไพจิตร (2530, หน้า 4) อธิบายว่าการ์ตูน หมายถึงภาพที่เขียนขึ้นในลักษณะต่างๆที่ผิดเพี้ยนไปจากความจริงเขียนเพื่อเน้นลักษณะหนึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทที่ถ่ายทอดความรู้สึกด้วยรูปภาพ การ์ตูนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องเร้าความสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี เกษมา จงสูงเนิน (2533, หน้า 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การ์ตูน คือภาพวาดแทนสัญลักษณ์ที่แสดงออกมาซึ่งแสดงความตลกขบขันหรือล้อเลียน สังคม ทั้งนี้อาจเกินเลยไปจากความเป็นจริง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ หรือแสดงแนวคิดต่างๆ (สังเขต นาคไพจิตร, หน้า 2530) ซึ่งการ์ตูนใช้อธิบายให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจากการใช้การ์ตูนง่ายๆ อธิบายในสิ่งที่จะเรียนรู้จะทำให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งในการ์ตูนประกอบกิจกรรมการเรียนจะช่วยสร้างเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเพราะการ์ตูน มีลักษณะเฉพาะของตัวเองให้อารมณ์ขันแก่ผู้ดู และช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะเรียนแบบตัวการ์ตูนที่ตนชอบ ซึ่งผู้สอนสามารถนำการ์ตูนไปใช้ได้ทุกกลุ่มวิชา (ถวัลย์ มาศจรัส, 2525, หน้า 4-8) ใช้ในการเรียนการสอนรายบุคคลได้อย่างดีนอกจากนี้แล้วหนังสือการ์ตูนสามารถที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน (จินตนา ไบกาย์, 2534, หน้า 76-78) ได้เป็นอย่างดีโดยใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน และใช้เป็นหนังสือเพิ่มเติมหรือประกอบการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ หนังสือภาพการ์ตูนนั้น ได้รับการเลื่อนสถานะจากหนังสือ เพื่อเพิ่มความบันเทิงมาสู่การเป็นหนังสือที่เป็นสื่อให้ความรู้โดยตรงนั่นคือ หนังสือภาพการ์ตูนสามารถให้ความรู้วิชาต่างๆ อาทิเช่น ในวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติวิทยา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ สุขศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี วรรณกรรม เป็นต้นวิชาเหล่านี้สามารถจะนำเนื้อหาจัดเป็นหน่วยๆ มาจัดทำเป็นภาพการ์ตูน ซึ่งจะทำให้เด็กผู้อ่าน ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินชวนอ่าน รวมทั้งใช้เป็นหนังสือเรียนในการเรียนรายวิชาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ศีล 5 อันเป็นกระบวนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมตามทัศนะทางพระพุทธศาสนาปรากฏในสูตรต่างๆ มีจักกวัตติสูตรและอัครคัมภีร์สูตร พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงความเป็นมาของศีล

โดยเล่าถึงสภาวะทางธรรมชาติว่า เดิมทีนั้นมนุษย์อยู่กันอย่างสงบสุข โดยอาศัยการรู้จักประมาณตน ในเวลาต่อมาเมื่อมนุษย์มีมากขึ้นความเห็นแก่ตัวและการเบียดเบียนกันการลักขโมย เป็นต้น ก็เกิดขึ้น ความสงบสุขก็หายไปฉะนั้นเพื่อให้คนในสังคมตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมกลัวบาปและมีความเอื้ออาทรต่อกัน เป็นต้น พระเจ้าทัสหนะมิ จึงได้พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ว่า “พวกท่านไม่พึงฆ่าสัตว์ ไม่พึงถือเอาของที่เจ้าของไม่ได้ให้ ไม่พึงประพฤติผิดในกามทั้งหลายไม่พึงกล่าวคำเท็จและไม่พึงดื่มน้ำเมา จงบริโภคน้ำตามเดิมเถิด” ข้อความข้างต้นมีเนื้อความขยายว่าไม่ว่าใครก็ตามที่ทำผิดศีล ย่อมได้รับการเตือนและรับผลของกรรมที่ตนได้ทำไว้พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนเรื่องศีลไว้เพื่อเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมทุกด้าน (ทางภายนอกคือด้านร่างกายและทางด้านภายในคือจิตใจ) ด้วยทั้งสองทางนี้จะต้องเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กันตามแต่เหตุปัจจัยต่างๆ ที่จะอำนวยประโยชน์ให้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่

แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตหรือ สิทธิเสรีภาพที่ตนจะพึงมีพึงได้และที่สำคัญ มนุษย์นั้นเป็นสัตว์ประเสริฐที่สามารถถ่วงการกระทำต่างๆ มีเว้นจากการเบียดเบียนกันและกัน เป็นต้น โดยใช้ศีล 5 เป็นมาตรฐานในการดำเนินชีวิต เพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิตคือการอยู่ร่วมกันอย่างปรกติสุขของคนในสังคมและเพื่อการเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ความในจักรวัตติสูตร และอัครคัมภีร์สุตตร ได้กล่าวถึงกำเนิดของสังคมมนุษย์เมื่อเริ่มแรกที่เดิยวมมนุษย์อยู่ด้วยกันอย่างปรกติสุข มีการดำเนินชีวิตด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ต่อมาเมื่อมนุษย์มีมากขึ้น ความโลภความเกียจคร้านเข้าครอบงำจิตใจจึงทำให้มีการสังฆมาหา มีการแบ่งปันผลผลิตกัน ทำให้ผู้ที่ไม่สามารถควบคุมความโลภเป็นต้น ได้แสดงพฤติกรรมผิดศีลเป็นเหตุให้การลักขโมย การกล่าวเท็จ การฆ่าฟันกัน การประพฤติผิดในกามก็เกิดขึ้น เมื่อมีความขัดแย้งเช่นนี้ขึ้นจึงได้มีข้อบัญญัติหรือศีลขึ้น เพื่อให้คนในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ ได้ยึดถือเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีล 5 จึงเกิดขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมและใช้ศีลเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่จะพัฒนาขึ้นไปเป็นปัญหาในระดับสังคมต่อไปเพราะศีล 5 นั้นเป็นเครื่องมือในการกำจัดกิเลสชั้นหยาบของมนุษย์ได้ในบางส่วนแต่ไม่ทำให้กิเลสตัณหาของมนุษย์หมดสิ้นไปได้ ศีลจึงเป็นเพียงเครื่องมือขั้นพื้นฐาน ที่จะทำให้มนุษย์พัฒนาตนเองให้ไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตได้ อันเป็นกระบวนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมตามทัศนะทางพระพุทธศาสนา (พระสุตตันตปิฎก, 2539)

การจัดการศึกษาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง ความตระหนัก ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเข้าใจตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเปรียบเหมือนทูตความดีที่จะปลูกฝังให้เด็กไทยมีธรรมะในตัวเองเพื่อใช้เป็นข้อคิดและแนวทางในการตัดสินใจในทุกเรื่อง เนื่องจากในปัจจุบันเด็กสามารถเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำได้สะดวก ง่ายและรวดเร็ว ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตซึ่งยังมีการลักลอบนำเสนอสื่อลามกบนสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย จนทำให้เกิดปัญหาภายในสังคม มีการลวงละเมิดทางเพศ และยังมีการนำเสนอความรุนแรงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในสังคมต่อไป ดังนั้น จึงต้องฝึกให้เด็กเรียนรู้เรื่องธรรมะและคุณธรรมจริยธรรม หลักการดำเนินชีวิต การบำเพ็ญประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกและอะไร

ควรทำและไม่ควรทำ การเรียนรู้ในเรื่องธรรมะและคุณธรรมจริยธรรมเริ่มได้ง่ายๆ จากการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยอาจใช้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นตัวล่อหลอมจิตใจ ซึ่งเป็นวิชาบังคับในห้องเรียน เด็กนักเรียนจึงสามารถได้รับความรู้ได้เต็มที่ ในหลักสูตรของวิชาพระพุทธศาสนาได้สอนถึงเรื่องหลักกรรม เป็นหลักธรรมะข้อหนึ่งที่อยู่ในเรื่องอริยสัจ 4 บรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งคำว่าหลักกรรม มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า กฎแห่งกรรม เรากระทำสิ่งใดก็ได้สิ่งนั้น กระทำดีก็ได้สิ่งดีกลับคืนมา กระทำชั่วก็ได้สิ่งที่ไม่ดีกลับคืนมา เนื้อหาในเรื่องหลักกรรมเป็นเรื่องที่ต้องการสอนคนให้รู้จักการทำดีละเว้นการทำชั่วซึ่งการใช้สื่อการเรียนมาช่วยในการสอนนั้นทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น วิทิต ศรีจอมแปง (2527 อ้างอิงใน ปริมาณรณ์ มาเทพ, 2551, หน้า 1)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างสรรค์สื่อการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวเพื่อกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนไทยได้ตระหนักถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ควรต้องปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกคุณค่าของพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนสามารถเปิดรับและเข้าถึงสื่อใหม่ๆ ได้ง่าย รวมทั้งยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและเป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ของสังคมและประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ดังนั้น การสร้างการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวเพื่อเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนัก เรื่อง ศีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสอนธรรมะนี้ ผู้วิจัยคิดว่าจะได้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างดีเพราะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เองโดยไม่จำกัดเวลา เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์และเครื่องเล่นแผ่นซีดีต่างๆ มาใช้เป็นสื่อการสอน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนัก เรื่อง ศีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การ์ตูนภาพเคลื่อนไหว โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว เรื่อง ศีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักในศีล 5 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว เรื่อง ศีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้สื่อการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวที่ส่งเสริมความเข้าใจใน ศิล 5 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
2. ได้แนวทางในการใช้การ์ตูนภาพเคลื่อนไหวในการศึกษาพระพุทธศาสนา และพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา และเป็นแนวทางในการสร้างการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในด้านความรู้อื่นๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การ์ตูนภาพเคลื่อนไหว (Animation) หมายถึง ภาพนิ่งหลายๆ ภาพต่อเนื่องกันด้วยความเร็วสูงตั้งแต่ 24 เฟรมต่อวินาทีขึ้นไปเราจะเห็นเหมือนว่าภาพดังกล่าวเคลื่อนไหวได้ต่อเนื่องกัน สร้างได้โดยโปรแกรม Programs Flash cs3, Photoshop cs3, Cool Edit pro 2.0, Free AVI MPEG WMV MP4 FLV Video Joiner รวมทั้ง มีข้อความ เสียงดนตรี และเสียงพูดบรรยายประกอบมีทั้งหมด 5 ตอนตามศิลป 5
2. ศิล หมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อควรปฏิบัติเบื้องต้นในการเว้นจากทำชั่ว โดยการรักษากายและวาจาให้เป็นปกติ เพื่อช่วยให้กิจกรรมของสังคมดำเนินไปได้อย่างปกติสุขทั้งส่วนปัจเจกบุคคลและสังคมโดยส่วนรวมศิลป 5 นั้น ประกอบด้วย
 - 2.1 ปาณาติปาตา เวระมะณี งดเว้นจากการฆ่าสัตว์
 - 2.2 อทินนาทานา เวระมะณี งดเว้นจากการลักทรัพย์
 - 2.3 กาเมสุมิจจาจารา เวระมะณี งดเว้นจากการประพฤตินิन्दในกาม
 - 2.4 มุสาวาทา เวระมะณี งดเว้นจากการพูดเท็จ
 - 2.5 สุราเมรายะมัชชปะมาทัฏฐานา เวระมะณี งดเว้นจากการดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวเรื่อง เรื่อง ศิล 5 ซึ่งจะวัดได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ
4. ความตระหนักในศิลป 5 หมายถึง การมองเห็นความสำคัญและปฏิบัติตามหลักศิลป 5 ซึ่งประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึก การปฏิบัติ ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความตระหนักในศิลป 5 โดยให้มีข้อความในทางบวกและทางลบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยการดูรูปภาพเคลื่อนไหว เรื่อง คีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน
2. ความตระหนักทางการเรียนพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยการดูรูปภาพเคลื่อนไหว เรื่อง คีล 5 ในวิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน